

Informatiebulletin, nr 2, 1 februari 2017

Kerncentrale Tihange en stralingsrisico's

Met deze nieuwsbrief informeert de Veiligheidsregio Limburg-Noord gemeenten over de ontwikkelingen rondom de voorbereiding op stralingsincidenten. Aanleiding hiervoor zijn het verschenen Weense onderzoeksrapport, uitstel van het besluit over predistributie van jodiumtabletten en vragen en zorgen die leven over de kerncentrale Tihange.

Een kernongeval of stralingsincident is één van de incidenttypes uit het regionaal risicoprofiel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. De kerncentrale van Tihange bevindt zich op circa 70 kilometer van onze regio. Bij een ongeval in deze centrale kunnen radioactieve deeltjes via het Maaswater, via de lucht of via grensverkeer van mensen en goederen in Limburg terechtkomen. Veiligheidsregio's hebben de taak om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op risico's en om de gevolgen van een incident te bestrijden. Ook als het risico-object in een buurregio ligt, zoals bij Tihange het geval is.

Duiding en toetsing door ANVS: "onrealistisch scenario"

Eind 2016 verscheen een onderzoek van het Institut für Sicherheits- und Risikowissenschaften (ISR) in Wenen over de mogelijke risico's van Tihange 2. Het rapport concludeert dat een eventuele nucleaire ramp Tsjernobyl-achtige gevolgen kan hebben in Limburg en de regio Aken. Het Weense onderzoeksrapport was voor de Limburgse veiligheidsregio's aanleiding om de Nederlandse stralingsautoriteit, de ANVS, twee vragen voor te leggen:

Vraag 1: Hoe moeten we de resultaten van dit onderzoek zien?

De ANVS heeft de veiligheidsregio's op 1 februari 2017 haar bevindingen gepresenteerd. De conclusie van de ANVS: Het ISR-rapport vormt geen toegevoegde waarde bij de voorbereiding in Nederland op een kernongeval. Zie ook www.anvs.nl.

Vraag 2: Moeten de veiligheidsregio's de voorbereiding op een stralingsongeval aanpassen?

De ANVS concludeert: Er is geen aanleiding om op basis van het ISR-rapport de voorbereiding door de Limburgse Veiligheidsregio's op een kernongeval bij Tihange 2 aan te passen. De voorbereiding van de Veiligheidsregio Limburg-Noord op een stralingsongeval bij Tihange is in overeenstemming met internationale en Europese standaarden. Dit betekent dat de veiligheidsregio de huidige voorbereidingen voortzet.

Wat is de ANVS?

De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) is een onafhankelijke autoriteit die erop toeziet dat de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming in Nederland voldoen aan de hoogste eisen. De ANVS stelt daarvoor regels op, verleent vergunningen, ziet toe op de naleving daarvan en kan handhavend optreden richting exploitanten van nucleaire installaties en stralingstoepassingen.

Vorbereiding op stralingsongevallen

Veiligheidsregio neemt zorgen burgers serieus

Radioactieve straling kun je niet zien, ruiken of voelen. Alleen speciale meetapparatuur kan radioactieve straling aantonen. Als individu heb je geen grip op radioactieve straling, terwijl er wel gevolgen kunnen zijn voor je gezondheid. De vragen rond de veiligheid van kerncentrale Tihange in België houdt Limburgers bezig. Dat blijkt uit gesprekken in gemeenteraden, vragen van burgers en berichtgeving in de media. Ook actievoerders laten van zich horen. Juist omdat er zorgen en vragen zijn over Tihange, is het belangrijk om te weten wat de risico's zijn en hoe Limburg zich voorbereidt op een stralingsongeval. Die voorbereiding is een taak van de veiligheidsregio's.

Hoe bereidt de veiligheidsregio zich voor?

De veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg-Noord trekken samen op in de voorbereiding van crises, zo ook als er sprake is van een stralingsongeval. We volgen continu de ontwikkelingen rondom straling, onder meer door deel te nemen aan landelijke werkgroepen. Er is overleg met de rijksoverheid, experts en kennisinstituten op het gebied van straling. We bekijken nationale en internationale richtlijnen. Ze vormen de leidraad bij onze aanpak en bij het opstellen van plannen. We betrekken partners die een rol (kunnen) hebben bij een stralingsongeval. Plannen worden vertaald naar concrete acties en afgestemd met regionale, landelijke en euregionale partners. Daarom zitten we regelmatig met Belgische en Duitse partners om tafel om te overleggen.

Taken en rollen worden beschreven, zodat elke hulpverlener weet wat hij moet doen bij een stralingsongeval. Hulpverleners zijn opgeleid en getraind voor hun taak en volgen oefeningen.

Nog geen besluit VWS predistributie jodiumtabletten

Al bijna een jaar wachten de veiligheidsregio's op een besluit van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de predistributie van jodiumtabletten. Het afgelopen jaar hebben we diverse keren op landelijk niveau aangegeven dat we duidelijkheid willen. Onlangs hebben we het Ministerie van VWS hier per brief nogmaals op geattendeerd.

De minister wil in een ring van 100 kilometer rondom een kerncentrale vooraf jodiumtabletten gaan uitdelen. Doelgroep zijn mensen tot 18 jaar en zwangere vrouwen. Op welke manier de jodiumtabletten worden verspreid en wanneer dat gaat gebeuren, is nog niet duidelijk.

Risico-inschatting

De veiligheidsregio kijkt zeer zorgvuldig naar de risico's van de kerncentrale van Tihange. Dat gebeurt volgens internationale richtlijnen. In de voorbereiding op een stralingsongeval gaat de veiligheidsregio uit van de informatie en richtlijnen van de officiële instanties in Nederland die over straling gaan: het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (jodiumtabletten), het RIVM en de ANVS (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming). De voorbereiding is een continu proces. Nieuwe inzichten, veranderde regelgeving, technische ontwikkelingen enz. kunnen leiden tot een andere risico-inschatting of aanpassingen in de voorbereiding.

Realistisch scenario als uitgangspunt

We leven in een maatschappij met risico's. Die proberen we zo veel mogelijk te voorkomen, maar ondanks voorzorgsmaatregelen zijn risico's niet uit te sluiten. 100% veiligheid bestaat niet. Daarom kennen we risico-objecten. Zoals elke kerncentrale is Tihange een risico-object. De veiligheidsregio bereidt zich voor op calamiteiten bij deze risico-objecten. Belangrijk daarbij is de risico-inschatting. Daarbij gaan we uit van: risico = kans x effect. Hoe groot is de kans op een calamiteit en hoe groot zijn dan de gevolgen voor de omgeving?

Bij een risico-inschatting gaat de veiligheidsregio vrijwel nooit uit van het ergst denkbare scenario, omdat de kans daarop zo goed als nul is en daarop te nemen maatregelen verhoudingsgewijs zeer kostbaar zijn. Uitgangspunt is een realistisch scenario.

Volgens de ANVS is de kans op een stralingsongeval in de kerncentrale van Tihange heel klein. De kans op een stralingsongeval met gevolgen voor Limburg is nog veel kleiner. De kans op een stralingsongeval met gevolgen zoals het Weense onderzoek schetst is zo klein dat het niet realistisch is. Maar hoe onrealistisch ook, de kans is niet nul. Dat is alleen het geval na sluiting en ontmanteling van kerncentrales.

Het is niet aan de veiligheidsregio om te bepalen of Tihange of een ander risico-object open blijft of sluit. Het is aan de politiek welke risico's wel of niet maatschappelijk acceptabel zijn. Zolang de kerncentrale van Tihange operationeel is, dient de veiligheidsregio zich voor te bereiden op mogelijke risico's.

Samenvattend

- De ANVS concludeert de volgende twee zaken:
  - dat het ISR-onderzoek geen toegevoegde waarde heeft bij de voorbereiding op een kernongeval;
  - dat er op basis van het ISR-rapport geen aanleiding is om de voorbereiding door de Limburgse veiligheidsregio's op een kernongeval bij Tihange 2 aan te passen.
- De kans op een stralingsongeval in de kerncentrale van Tihange is heel klein.
- De kans op een stralingsongeval met gevolgen voor Limburg-Noord is nog veel kleiner.
- De kans op een stralingsongeval met gevolgen zoals het ISR-rapport schetst is zo klein dat het niet realistisch is. Maar hoe onrealistisch ook, de kans is niet nul.
- De Limburgse politiek bepaalt welke risico's we accepteren.
- Het is een taak van de veiligheidsregio's om zich op deze risico's voor te bereiden conform internationale en Europese standaarden.

Meer informatie

Op de website <http://www.limburg-veilig.nl/gevaarlijke-stoffen/kernongeval> staat meer informatie over stralingsongevallen, wat de overheid doet en hoe inwoners zich kunnen voorbereiden. Meer informatie over het ANVS vindt u op www.anvs.nl.